

De dienstencheques 360° doorgelicht

Persconferentie 5.07.2018

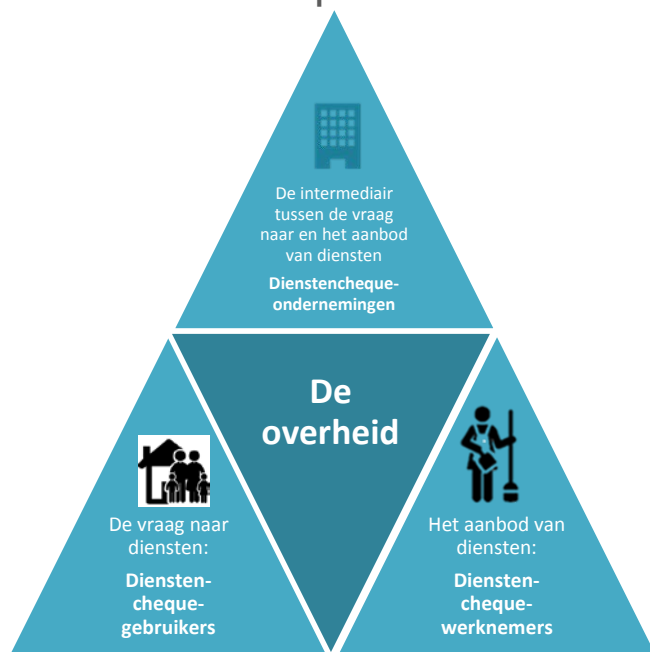

Doelstellingen van het onderzoek

360° zicht op de dienstencheques:

- ▷ Analyse van de vraagzijde van de Belgische markt (*dienstenchequegebruikers*)
- ▷ Analyse van de aanbodzijde van de Belgische markt (*dienstenchequeondernemingen en dienstenchequewerknemers*)
- ▷ Kosten en baten van de dienstencheques voor de maatschappij

Methode voor het onderzoek

- ▶ **Analyse van administratieve gegevens:**
  - ▷ Analyse data 3 actoren
  - ▷ Elasticiteitsanalyse
- ▶ **Enquête bij gebruikers en potentiële gebruikers van dienstencheques:**
  - ▷ 2.037 dienstenchequegebruikers
  - ▷ 1.029 niet-gebruikers
  - ▷ 248 voormalige gebruikers
- ▶ **Rendabiliteitsanalyse:**
  - ▷ Analyse van bedrijfsresultaten van 29 bedrijven (na korte bevraging)
  - ▷ Samen goed voor 28,2 miljoen terugbetaalde dienstencheques in 2016 of 23% van de markt
- ▶ **Internationale comparatieve analyse:**
  - ▷ Focus op Finland, Zweden en Frankrijk
- ▶ **Kosten en batenmodel:**
  - ▷ Opmaak en uitwerking model voor 2016
- ▶ **Gesprekken en workshop met stakeholders, experts en bedrijven**
- ▶ **Enquête bij 3.896 huishoudhulpen in opdracht van VormDC (*resultaten beschikbaar in September 2018*)**

Belangrijkste conclusies

Belangrijkste conclusies

De dienstencheques beantwoorden aan belangrijke en diverse noden van de economie en maatschappij

Het dienstenchequesysteem is een sterk systeem...

...maar het heeft ook een aantal zwaktes

De potentiële groei van dienstencheques is groot

Dienstenchequegebruikers zijn gevoelig aan de (netto) prijs

De dienstencheques hebben een belangrijke meerwaarde voor de maatschappij, die de initiële doelstellingen van het systeem overstijgt

De globale kwantificeerbare baten van de 1e orde van het systeem compenseren de directe kost van het systeem voor de overheid

De dienstenchequesector staat voor grote uitdagingen

De dienstencheques beantwoorden aan belangrijke en diverse noden van de economie en maatschappij

- ▶ 22% van de Belgische gezinnen gebruikten dienstencheques in 2016
- ▶ Het dienstenchequesysteem bereikt een divers profiel gebruikers: zowel werkende (grote) gezinnen als ouderen/zorgbehoevenden

“Combinatie huishouden, fulltime werken en een bijkomende opleiding maakt het zwaar om nog huishoudelijk werk te doen.”

“De dienstencheques zijn een goede zaak voor de bejaarden en een uitweg om langer thuis te kunnen blijven wonen.”

“Voor mindervalide personen zijn ze noodzakelijk.”

- Quotes uit enquête bij dienstenchequegebruikers

De dienstencheques beantwoorden aan belangrijke en diverse noden van de economie en maatschappij

► Verschillende motieven om beroep te doen op hulp voor huishoudelijke taken

- 44% door gebrek aan tijd
- 27% kan het fysiek niet meer zelf
- 21% uit comfort
- 10% voor de kwaliteit

► ... die sterk variëren naargelang het profiel van de gebruikers

Het dienstenchequesysteem is een sterk systeem...

▶ 9 op 10 gebruikers zijn tevreden over het systeem

- ✓ Prijs; lager dan zwarte circuit of deeleconomie
- ✓ Officieel statuut
- ✓ Vertrouwen in het systeem
- ✓ Kwaliteit van de prestatie en dienstverlening

“Dit maakt het mogelijk om iemand op een officiële wijze in dienst te nemen en aan een vaste prijs.”

“Zeer goed systeem, ik hoop dat het zal blijven!”

“Globaal tevreden en als het systeem zou stoppen zal ik iemand in het zwart nemen in de plaats”

Quotes uit enquête met dienstenchequegebruikers

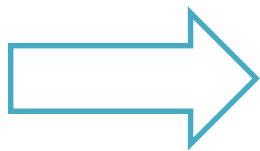

... maar het systeem heeft ook een aantal zwaktes

▶ Maar het systeem heeft ook een aantal zwaktes

- ✓ Beperkte lijst van activiteiten
- ✓ Beperkte flexibiliteit voor de gebruiker
- ✓ Werking met cheques

36% van de gebruikers doet beroep op een ander systeem naast dienstencheques (18% thuiszorg, 15% private onderneming, 14% PWA of wijkwerker)

De potentiële groei van dienstencheques is groot

- ▶ De dienstencheques trekken steeds meer gebruikers aan
- ▶ Nood aan hulp in het huishouden zal verder stijgen ten gevolge van socio-demografische evoluties

Vergrijzing

Participatie vrouwen

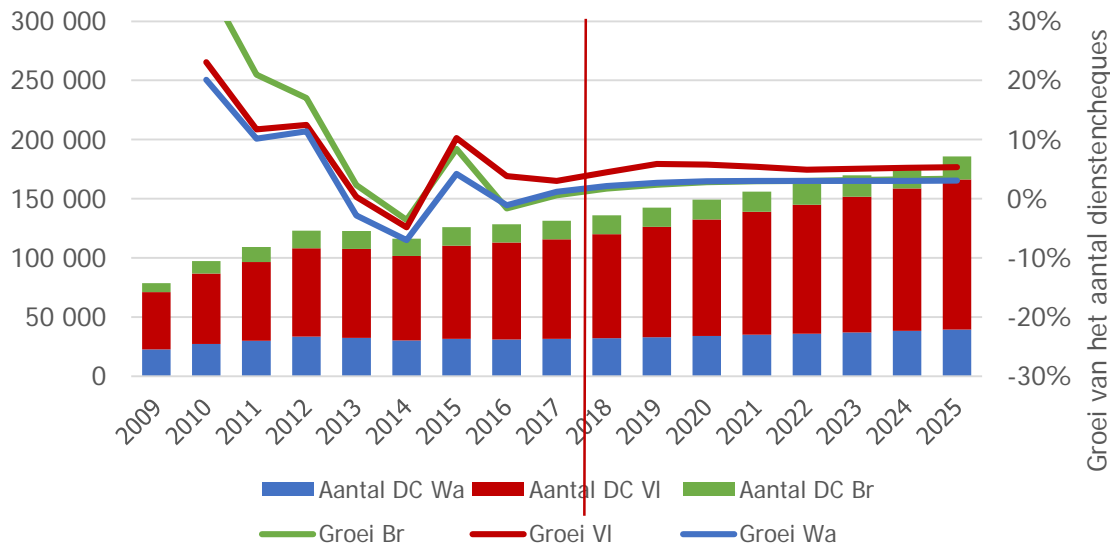

Eenoudergezinnen

Werkbaar werk

- ▶ Bij ongewijzigd beleid kan men een verdere stijging van het aantal gebruikers en aangekochte cheques verwachten

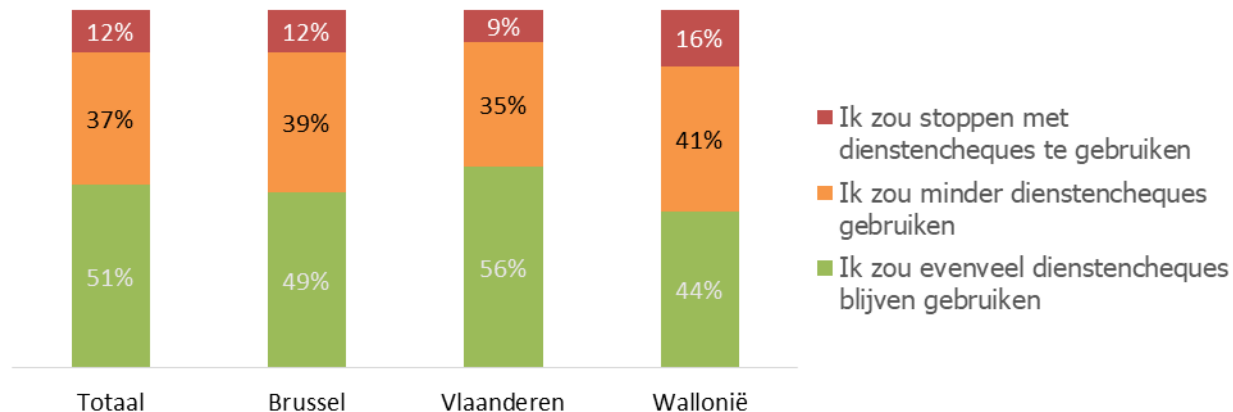
Dienstenchequegebruikers zijn gevoelig aan de (netto) prijs

- ▶ Gebruikers in Wallonië en Vlaanderen zijn gevoeliger voor de prijs dan in Brussel

Regio	Huidige netto prijs dienstencheque	Elasticiteit (op basis van onze elasticiteitsanalyse)
Brussel	€ 7,6	-0,8277
Vlaanderen	€ 6,3	-1,1580
Wallonië	€ 8,1	-1,2150

- ▶ 12% gebruikers geven aan te zullen stoppen met dienstencheques en 37% er minder te zullen gebruiken indien de prijs naar 10 euro wordt verhoogd

Dienstenchequegebruikers zijn gevoelig aan de (netto) prijs

- ▶ De prijsgevoeligheid varieert sterk naargelang het profiel van de gebruikers

Hoge prijsgevoeligheid

18-34 jongeren

Alleenstaand
werkend

Alleenstaanden
met kinderen

Gemiddeld lagere
inkomens

Lage prijsgevoeligheid

55+ ouderen

Samenwonend
zonder kinderen

Samenwonend
niet werkend

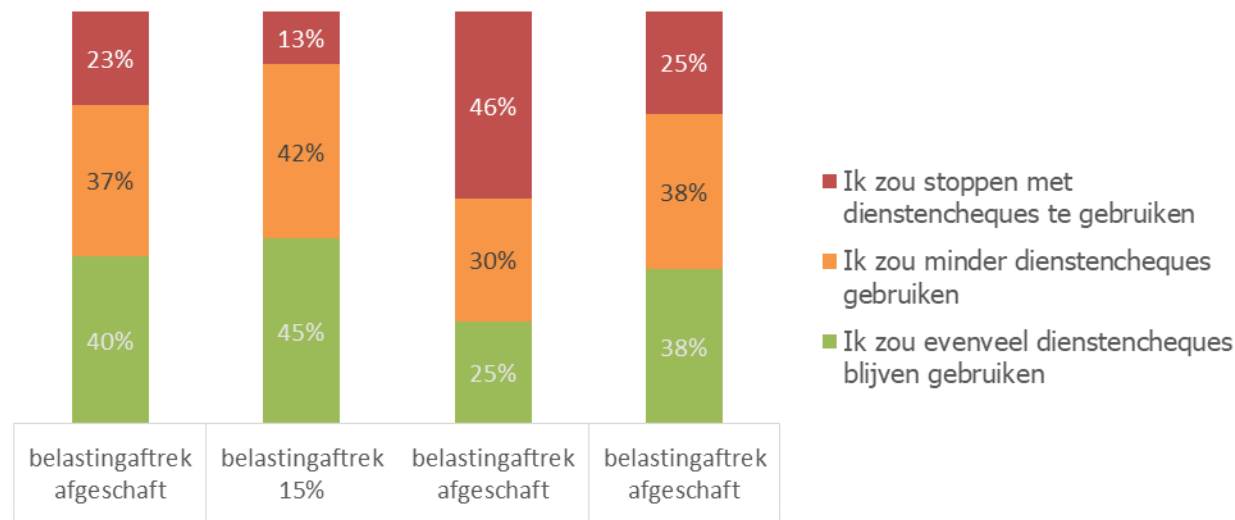
Gemiddeld hogere
inkomens

Dienstenchequegebruikers zijn gevoelig aan de (netto) prijs

- ▶ Ook aanpassingen in de fiscale aftrek zouden een impact hebben op het gebruik van dienstencheques
- ▶ Groot deel gebruikers geven aan te zullen stoppen met dienstencheques of hun gebruik te zullen minderen indien fiscale aftrek wordt verminderd of afgeschaft

“De verschillende prijsaanpassingen hebben als gevolg gehad dat men steeds voor minder uren beroep doet op dienstencheques. De verwachtingen naar de huishoudhulp blijven wel nog altijd dezelfde, maar voor minder uren”

Quotes uit interviews met dienstencheque-onderneming

De dienstencheques hebben een belangrijke meerwaarde voor de maatschappij, die de initiële doelstellingen van het systeem overstijgt

Creatie van jobs voor laaggeschoolden (dienstencheques) en middengeschoolden (omkaderingspersoneel)

140.171
dienstencheque-
werknemers en 3.207
omkaderingsleden

Inperking van zwartwerk

8% van de gebruikers deed
voordien beroep op een
huishoudhulp in het zwart

Meer evenredige
arbeidsdeelname (allochtonen,
vrouwen,...)

Het dienstenchequesysteem
zet 98% vrouwen en 24%
niet-Belgen aan het werk

De dienstencheques hebben een belangrijke meerwaarde voor de maatschappij, die de initiële doelstellingen van het systeem overstijgt

Creatie van nieuwe ondernemingen of activiteiten

1.810 actieve dienstencheque-ondernemingen

Hogere participatiegraad en productiviteit van de actieve bevolking door minder huishoudelijke verplichtingen

31% werkende gebruikers heeft besloten om meer te werken en 10% om niet minder te werken dankzij dienstencheques

Gemiddeld werken deze gebruikers 1 dag extra, wat overeenkomt met 22.000 VTE jobs (rekening houdend met mogelijke substitutie-effect)

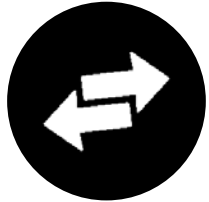
Meer autonomie en langer in eigen huis blijven wonen voor oudere gebruikers

70% van de gebruikers van 65 jaar of ouder denkt autonomer te zijn en 75% langer thuis te kunnen wonen dankzij dienstencheques

De dienstencheques hebben een belangrijke meerwaarde voor de maatschappij, die de initiële doelstellingen van het systeem overstijgt

Verschuiving van huishoudelijke taken via zorgdiensten naar dienstencheques

47% van de gebruikers van thuiszorgdienst vóór het gebruik van dienstencheques doen er hierna geen beroep meer op

Hoger welzijn van de actieve bevolking door betere werk-privé balans

85% van de werkende gebruikers ervaart een beter levenskwaliteit, 81% kan werk en privé beter combineren en 79% ervaart minder stress door DCH

Hoger welzijn en (sociale) bescherming van werknemers in de sector van de huishoudelijke diensten

89% van de huishoudhulpen zijn tevreden over hun job

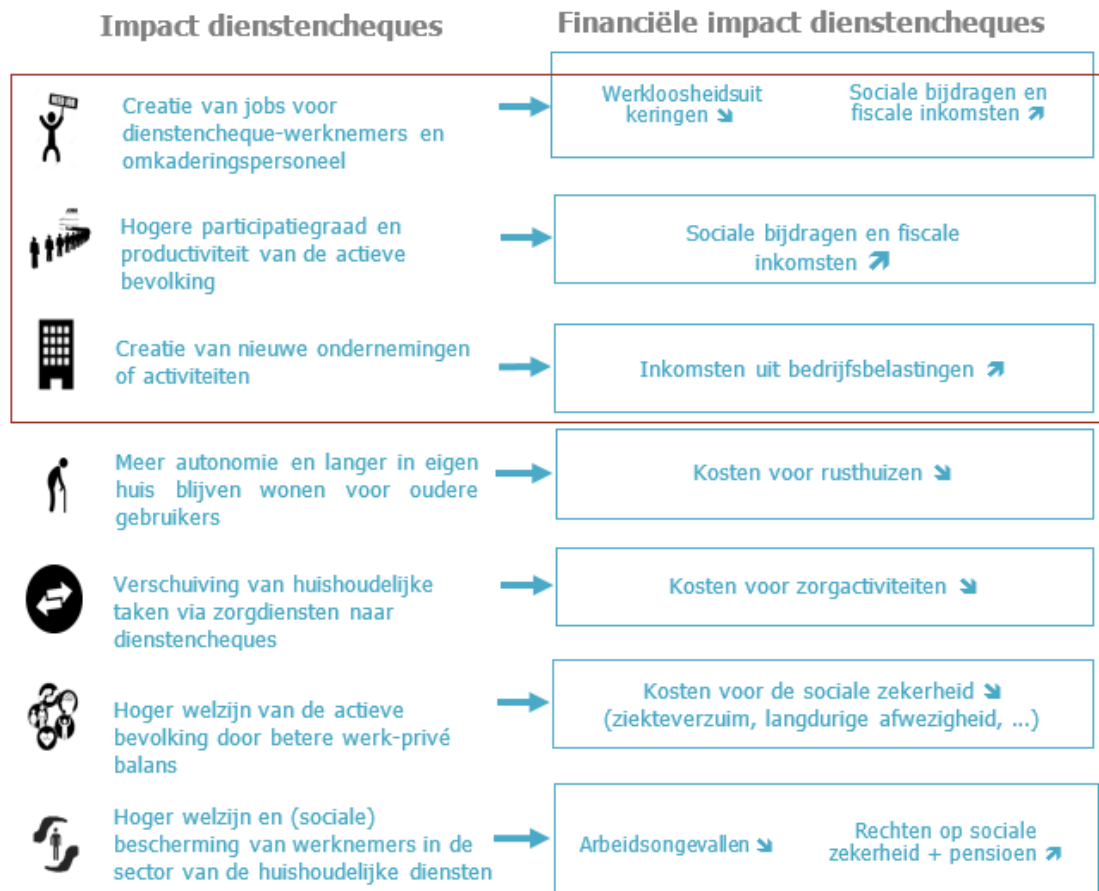

De globale kwantificeerbare baten van de 1e orde van het systeem compenseren de directe kost van het systeem voor de overheid

Het dienstenchequesysteem leidt tot verschillende financiële baten

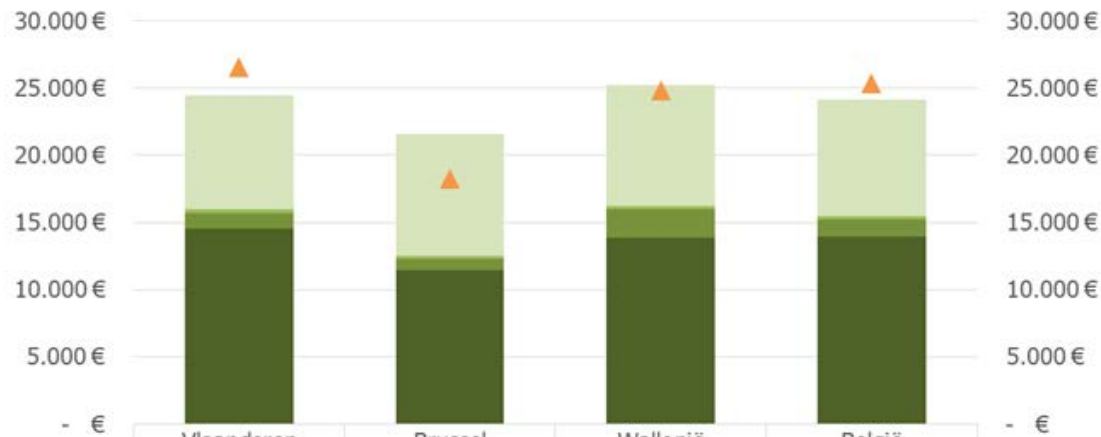

De globale kwantificeerbare baten van de 1e orde van het systeem compenseren de directe kost van het systeem voor de overheid

De gemiddelde kwantificeerbare baten van het systeem overstijgen de kosten in Brussel en Wallonië

Kosten en baten van de dienstencheques

	Vlaanderen	Brussel	Wallonië	België
Totaal baten per VTE DCH-werknemer	24.431 €	21.568 €	25.243 €	24.151 €
Hogere participatiegraad en productiviteit van de actieve bevolking	8.474 €	9.034 €	9.015 €	8.684 €
Creatie van ondernemingen	245 €	281 €	230 €	247 €
Creatie van nieuwe jobs voor omkaderings-werknemers	1.146 €	760 €	2.088 €	1.293 €
Creatie van nieuwe jobs voor DCH-werknemers	14.566 €	11.493 €	13.909 €	13.927 €
Kost per VTE DCH werknemer	26.569 €	18.289 €	24.856 €	25.354 €

De dienstenchequesector staat voor grote uitdagingen

De krapte op de (Vlaamse) arbeidsmarkt:
gemiddeld 3 werkzoekenden voor 1 vacature

De beperkte rendabiliteit van de bedrijven: 3,4%
marge op de tussenkomst voor de best
premerende bedrijven in 2016

Het behouden van de kwaliteit van de prestatie

De aantrekkelijkheid en werkbaarheid van de job
als huishoudhulp

Instabiliteit van de sector omwille van de
afhankelijkheid van politieke beslissingen

Vragen?

